

Bollstanäs skola 2020

Plan för trygghet och trivsel och mot kränkande behandling och trakasserier

Bollstanäs skola 2020

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass-åk 5 och fritidshem

Ansvariga för planen

Trygghetsgruppen och rektor på Bollstanäs skola

Vår vision för trygghet och trivsel

Bollstanäs skola strävar efter att ha en trygg och utvecklande miljö, där alla elever blir uppmärksammade.

Skolans verksamhet präglas av en miljö där vi visar varandra respekt och tar oss tid för varandra.

Arbetet präglas av glädje och positiv anda. Alla på Bollstanäs skola ska arbeta aktivt för att främja elevers lika rättigheter.

Planen gäller från 2020-01-22

Planen gäller till 2021-01-22

Diskrimineringslagen

2008:567

Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Främjande och förebyggande insatser:

1. Gemensamma relationsbyggande aktiviteter
2. Trivselledare
3. Rastverksamhet och rörelse
4. Förebyggande arbete på lektionstid och på fritidshemmet
5. Tydligt värdegrundsarbete och trygghetsregler
6. Vuxennärvaro t.ex. rastvärdar på raster och i omklädningsrum
7. Konflikthantering
8. Medvetenhet hos personal
9. Kartläggning av otrygga platser
10. Trygghets- och trivselenkät för elever
11. Utvärdering genom kundenkät
12. Tydlig åtgärdstrappa vid misstänkt kränkning

1. Gemensamma relationsbyggande aktiviteter

Skolan har förebyggande och relationsfrämjande aktiviteter för att skapa social gemenskap såväl inom som mellan klasser.

Våra återkommande aktiviteter/traditioner är samlingar som skolstartsceremoni med gemensamt upprop på skolgården, friluftsdagar under både höst och vår, sagoäventyr, vikingaäventyr, klasskannen, Nobelfest, luciatåg, juldanser, julspel, Bollstajoggen, kulturaktiviteter för samtliga årskurser genom Skapande skola, fadderverksamhet och läsårsavslutningar.

Fritidshemmen har gemensamma aktiviteter som syftar till att skapa trygghet och gemenskap.

Våra aktiviteter är: Fritidshemmens dag, grillning, Minimaran, drop-in-fika samt sammanslagning av fritidshemsavdelningar vid lov, inklusive aktiviteter.

Från och med januari 2019 har trygghetsgruppen beslutat att alla klasser kontinuerligt ska arbeta med relationsstärkande övningar. Trygghetsgruppen följer upp arbetet med relationsstärkande övningar med klasslärarna och fritidshemspersonalen under en pedagogisk konferens under vårterminen 2020. Lärarhandledningar finns i varje arbetslag sedan januari 2019. Vi kan även använda övningar från Trivselledarna.

Vi använder olika övningar för att stärka individen och gruppen. Övningarna ska vara anpassade efter gruppens behov.

I kartläggningen av skolgården som genomfördes under hösten 2019 kom det fram att eleverna önskar mer stöd i regler för fotbollsspel. Alla klasser arbetar fram regler tillsammans med eleverna för åk 3-5. Reglerna följs upp regelbundet på klassråd och raster. Följer inte eleverna reglerna får eleverna inte vara på fotbollsplanen.

2. Trivselledare

Våren 2017 påbörjade vi samarbetet med Trivselledarna (TL) för att

- Öka trivsel
- Främja ökad och mer varierad lek/aktivitet på rasterna
- Ge elever möjlighet att bygga goda vänskapsrelationer
- Förebygga konflikter
- Främja värderingar som vänlighet, inkludering och respekt

Programmet bidrar till en ökad vänskap över årskurserna då de äldre ofta hjälper och leker tillsammans med de yngre eleverna. På skolgården skapas en vänlig, inkluderande och trygg atmosfär som alla har glädje av. Trivselledarna från åk 3-5 och berörda pedagoger utbildas i lekar, aktiviteter och värderingsfrågor i trivselledarprogrammets regi.

Här går man igenom ett urval av populära lekar och aktiviteter. Trivselledarna lär sig också hur de ska leda och hålla en aktivitet samt hur man leder på ett vänligt, inkluderande och respektfullt sätt. Rastaktiviteterna sker två gånger i veckan och trivselledarna bär då orangea västar. Läs mer på trivselledare.se.

En korg med material från TL skapas under året så att lärare kan hämta tips på relationsfrämjande aktiviteter.

Viktigt att TL-gruppen påminner eleverna om när det är aktiviteter. Schemat ska ligga på informationsskärmarna i hallarna.

Fritidshemmen använder även materialet på eftermiddagarna eller fritidshemslektionerna.

Vi planerar att organisera om rastverksamheten till HT-20. Då kommer TL involveras under rast- och rörelseprojektet.

3. Rastverksamhet och rörelse i skolan:

Nytt verksamhetsmål för 19/20 är att förbättra rastverksamheten och få in mera rörelse i skolan.

Under våren planerar Arbetsgruppen (Väsby Lyfter), som arbetar med frågan om att förbättra rastverksamheten, hur arbetet ska gå till. Förbättringsarbetet är indelat i fem områden som all personal på skolan har varit med och tagit fram handlingsplaner för.

1. "Pimpa skolgården"
2. Leksaksboden
3. Skolgårdsregler

4. Organisation och rollfördelning för vuxna för rastverksamheten
5. Styrda och planerade aktiviteter på rasterna

En arbetsgrupp med personal, elever och föräldrar har skapats för att arbeta med hur vi kan få eleverna att röra sig mera under hela sin dag. Arbetet kommer att fortgå under lång tid. Det finns även ett kommunprojekt kring området. Även styrelsen är involverad i ämnet under kommande år.

4. Förebyggande arbete på lektions- och på fritidshemstid

I början av året - i vecka 6 - arbetar vi intensivt under en vecka med temat likabehandling. Arbetet sker sedan fortlöpande under året. Skolan påbörjade 2018 en satsning med uppbyggnad kring temat med hjälp av tips och material (exempelvis skönlitterära böcker, filmer, planscher och länkar) som stöd för pedagoger. Vi kommer att fortsätta att fylla på med nytt material även det här året. Den 30 januari, på en pedagogisk konferens, presenterar Trygghetsgruppen det material som finns på skolan.

Förstelärare i IKT och bitr. rektor startar upp arbetet med nätetik den 26 mars på en pedagogisk konferens. MIK-veckan (Medie- och informationskunnighet) genomförs i mars/april, vecka 14. Bibliotekarien köper in fler böcker kring ämnet och delar upp korgen i två åldersgrupper. Korgarna skickas sedan runt i klasserna enligt ett schema som bibliotekarien gör. Personalen kommer att arbeta med eleverna kring ämnet som sedan följs upp under året.

Förskoleklasserna tittar på filmerna "Att vara vänner" och "Ugglan och kompisproblemet" och diskuterar innehållet med barnen. De har även fadderverksamhet med åk 3 på skoltid. Skolan använder sig av Lilla aktuellt skola och för diskussioner som t.ex. olika familjekonstellationer, hur barn i andra länder har det och diskriminering.

Vi uppmärksammar FN-dagen varje år genom att genomföra aktiviteter kopplade till FN. Trygghetsgruppen ger klasserna tips om vad det skulle kunna vara. Arbetslaget planerar och genomför aktiviteterna. Material finns på FN.se. Om möjlighet till sångsamling finns, planeras det in under hösten 2020.

Under hösten 2018 köptes ett häfte om "Stopp min kropp" in till samtliga klasslärare. Alla ska arbeta med det materialet utifrån ålder och behov.

Under våren 2020 kommer vi att samarbeta med stiftelsen FTS "Säkra Varje Unge" Det är en icke-vinstdrivande organisation med syftet att förhindra sexuella övergrepp och grooming på barn, genom förebyggande arbete och gratis utbildningar för alla vuxna, barn och ungdomar i hela Sverige. Stiftelsen är politiskt och religiöst obunden och utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen.

Vi börjar med föreläsningar för eleverna i åk 4 och 5. Ev. kommer Bollstanäs skolas styrelse bjuda in till föreläsning för vårdnadshavare.

Vi har klassråd, elevråd, fritidshemsråd som främjar samarbete och gemenskap.

5. Tydliga trygghetsregler och värdegrundsarbete

Vid varje skolstart delas reglerna ut till alla elever och vårdnadshavare som skriver på att de har tagit del. Lärarna går igenom reglerna vid skolstart och följer upp dem under året. Värdegrundsarbetet i klassen kopplas till trygghetsreglerna. Viktigt är att eleverna kan reglerna som skolan har. Därför är det viktigt att lärarna arbetar med reglerna vid flera tillfällen under året.

Varje klass arbetar sedan fram klassens egna regler där eleverna är delaktiga. Reglerna följs upp och utvärderas kontinuerligt på klassråd.

Elevers delaktighet är viktig.

Under våren kommer reglerna och åtgärdstrappan ses över och diskuteras i skolans utvecklingsgrupp.

Bollstanäs skola 2019/20

Värdegrund och trygghetsregler

Alla ska känna sig välkomna och tycka att det är positivt i skolan

På vår skola:

- uppför jag mig väl mot alla – hur jag är och hur jag talar
- berättar jag för en vuxen om jag upptäcker att någon blir illa behandlad
- låter jag alla vara med
- stannar jag inom skolans område under hela skoldagen
- kommer jag i tid, har med mig det som behövs och deltar aktivt på lektionerna
- är jag rädd om vår skolmiljö ute och inne
- är min mobiltelefon avstängd under skoldagen

Om jag bryter mot skolans trygghetsregler:

- direkt tillsägelse
- samtal med lärare
- samtal med lärare och föräldrar
- samtal med föräldrar, lärare/rektor eller annan personal

6. Vuxennärvaro exempelvis i form av rastvärdar på skolgården och i omklädningsrum

Personal äter tillsammans med eleverna i matsalen för att det ska bli en trivsamt och lugn atmosfär.

Vi har rastvärdar vid skolans start och på alla raster. Rastvärdar har reflexvästar med namn på bröstet. Längst bort på fotbollsplanen ska finnas en vuxen. Vuxna ska sprida ut sig och vara rörliga över hela skolgården.

Det finns en extra vuxen med på idrottslektionerna samt i omklädningsrummen eftersom det har framkommit från trygghet- och trivselenkäten att en del elever känner sig otrygga i omklädningsrummet.

Inför HT-20 planerar vi att omorganisera rastverksamheten och vuxnas roller på raster m.m.

7. Konflikthantering

Under hösten 2018 fick alla pedagoger utbildning i konflikthantering "Minimedling" för att skapa samsyn och stöd. Trygghetsgruppen fick en fördjupad utbildning den 22 januari 2019 för svårare ärenden. Utbildningen planeras att genomföras igen HT-20.

8. Medvetenhet hos personal

I den dagliga verksamheten verkar personalen för att undvika att göra skillnad på pojkar och flickor.

Deltagarna i "Trygghetsgruppen" har genomfört en HBTQ-utbildning från RFSL 2017 om normer och värden och sprider sina kunskaper till kollegor och ger förslag på åtgärder om hur vi ska främja likabehandling. Det har resulterat i att vi nu har en temavecka - "Likabehandlingsveckan".

Skolverket har kommit ut med reviderad upplaga för "Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar" som är ett stödmaterial. Trygghetsgruppen kommer att arbeta igenom den för att sedan presentera innehållet på en konferens.

Exempel på viktiga delar ur tidigare stödmaterial om arbetet kring att främja, förebygga, upptäcka och åtgärda är:

- läraren har positiva förväntningar på eleverna
- eleverna får samtala om vilka värderingar som är viktiga att vårda
- hur lärare och elever bemöter varandra
- elever görs delaktiga i skolans verksamhet

- hur grupper organiseras
- hur undervisningen organiseras så att alla elever utmanas och utvecklas

Personal ska arbeta aktivt för att undvika att diskriminering, trakasserier och att kränkande behandling sker. På arbetslagsmöte, en gång i månaden, har personalen som stående punkt en genomgång av hur eleverna mår och vilka elever som behöver stöttning med kamratrelationer etc.

Vi försöker att ge alla elever talutrymme och undviker att låta eleverna välja gruppkonstellationer vid t ex grupparbeten och idrottslektioner samt välja platser i matsalen och arbetsrummen.

Pedagoger kartlägger elevernas sociala nätverk vid behov. Personalen är uppmärksam på hur elever samspelar.

På studiedagen den 7 januari 2019 höll Sara Sharif (utvecklingsledare på utbildningskontoret) i en föreläsning om kränkningar för lärarna. HT-20 planerar vi för att utöka samarbetet mellan trygghetsgruppen och EHT för att följa upp det främjande och förebyggande arbetet med eleverna.

Under våren kommer personalen få en föreläsning om maktlekar och hur vi kan arbeta förebyggande och främjande för att barnen ska få delta i aktiviteter på raster som de känner sig trygga i.

9. Kartläggning av otrygga platser

Alla klasser kartlägger skolgården och miljön inne i skolan. Eleverna får visa på platser som de upplever som otrygga. Sammanställning görs av elevrådet. Sammanställningen delges till pedagogerna och åtgärder diskuteras fram och uppdateras årligen i skolans plan för trygghet och trivsel.

Bollstanäs skola

Otrygga platser och åtgärder 2020:

- En vuxen ska befinna sig vid basketplanen eftersom barnen upplever att det kan kännas otryggt (hårda bollar) när man går förbi.
- Eleverna önskar mer stöd i regler för fotbollsspel. Alla klasser arbetar fram regler tillsammans med eleverna för åk 3-5. Reglerna följs upp regelbundet på klassråd och raster. Följer inte eleverna reglerna får eleverna inte vara på fotbollsplanen.
- Otryggt vid övergångsstället och parkeringsplatsen när man kommer på morgonen eftersom det är många bilar på vägarna då. Lyfter frågan med den Lokala styrelsen. (arbetsgrupp)
- Elever upplever det otryggt vid volleybollplanen. Rastvärdarna ska röra sig kring dessa områden oftare.

- Kinagungan: Elevrådet kommer att få arbeta fram nya skolgårdsregler under våren. Vuxna behöver röra sig runt gungan oftare.
- Omklädningsrummet: Det ska alltid vara en vuxen med i omklädningsrummet. Klasserna följer upp hur det är i omklädningsrummen minst två gånger/läsår.

10. Trygghets- och trivselenkät för elever

Utvärdering genom en digital trygghets- och trivselenkät för elever sker varje termin. Samtliga elever svarar på en enkät om trivsel och trygghet. Exempelvis på frågor som:

- Vet du någon som behandlar andra illa?
- Vet du någon som blir illa behandlad?
- Vet du någon som ofta är ensam när ni leker på skolgården? .
- Har du kompisar att vara med i skolan?
- Finns det någon vuxen du kan prata med i skolan eller på fritids om du behöver det?
Vem/vilka?
- Känner du dig trygg när du är i omklädningsrummet till idrotten?
- Känner du dig trygg i skolan och på skolgården?
- Kan du arbeta utan att bli störd under lektionerna?

Eleverna i klasserna får se sammanställningen på frågor om t.ex. skolgården och omklädningsrummet. Eleverna är med och analyserar svaren samt arbetar fram förslag på åtgärder som skrivs in i en "Klassrapport". Åtgärderna följs upp på klassrådsmöten. Arbetslaget analyserar svar på frågor som t.ex. om det finns elever som behandlar andra illa samt analysen med åtgärdsförslagen från klassen. Trygghetsgruppen analyserar samtliga klassers svar och arbetar fram åtgärder. EHT följer även upp hur arbetet går i arbetslagen kring de uppgifter som kommit fram. Om kränkning misstänks lyfts det i EHT där en plan för de enskilda eleverna arbetas fram tillsammans med ansvarig pedagog. Föräldrar informeras och involveras i arbetet.

11. Utvärdering genom kundenkät

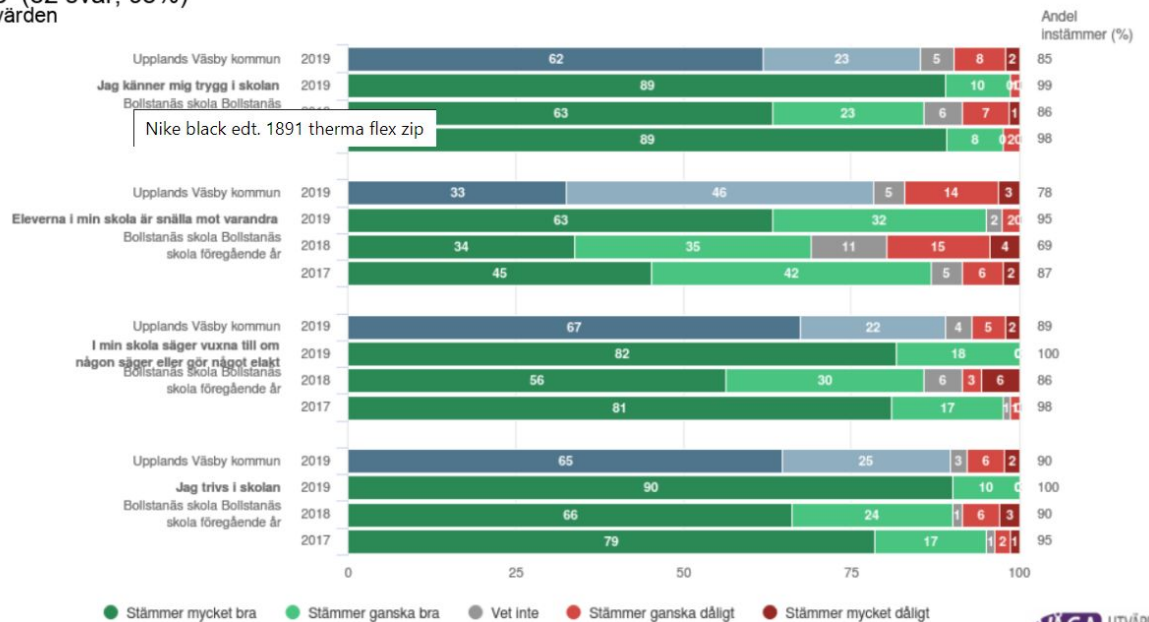
Vårdnadshavare i F-klass och åk 3 fyller i den kommungemensamma kundenkäten angående trivseln i skolan och fritidshemmen. I åk 3 fyller även eleverna i kundenkäten.

Arbetslagen och trygghetsgruppen analyserar resultaten i de frågor som handlar om trygghet, samt om elever och vårdnadshavare är medvetna om att skolan arbetar mot kränkningar. Nya resultat kommer i mars/april.

Här är resultaten om normer och värden ur kundenkäten från tidigare år. Målet i år är behålla den positiva trenden från 2019.

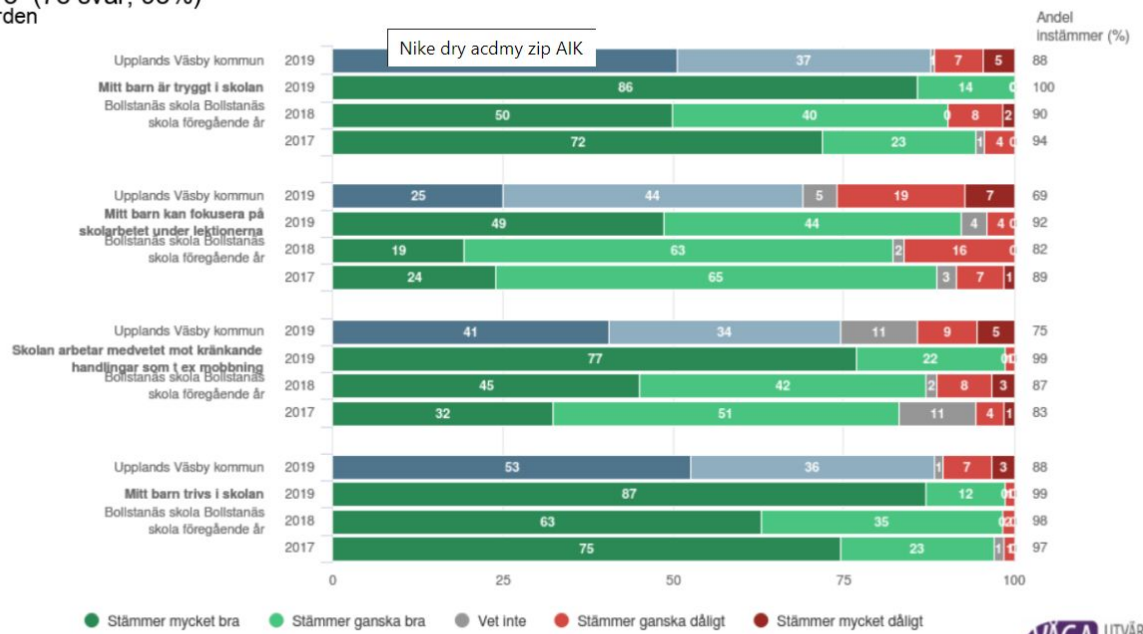
Bollstanäs skola Bollstanäs skola

Elever åk 3 (82 svar, 98%)
Normer och värden

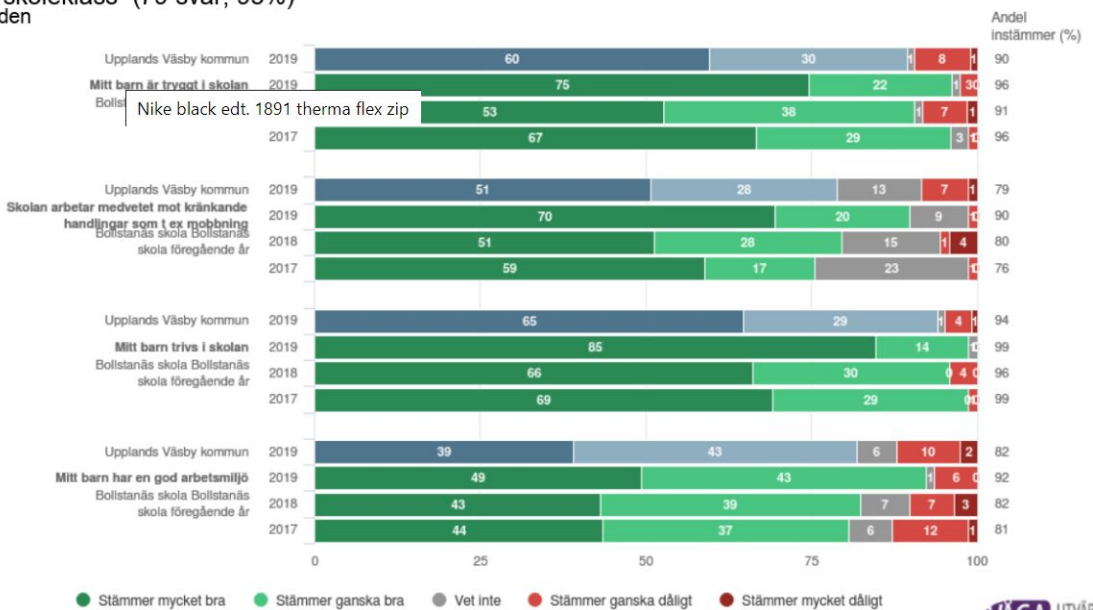
Bollstanäs skola Bollstanäs skola

Föräldrar åk 3 (78 svar, 93%)
Normer och värden

Bollstanäs skola Bollstanäs skola

Föräldrar Förskoleklass (79 svar, 95%)
Normer och värden

12. Tydlig åtgärdstrappa vid misstänkt kränkning

Det råder nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på vår skola.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Vid eventuella incidenter och upplevelser/upptäckter, reagerar och agerar pedagoger eller annan personal. Personalen följer upp och meddelar arbetslaget.

För att komma tillrätta med trakasserier och kränkande behandling mellan elever, motarbetar skolans personal tendenser till kränkande beteenden så fort som möjligt. Det är viktigt att man tar alla signaler om sådana kränkningar på allvar. Inställningen hos personalen måste vara att kränkningar inte upphör per automatik, utan i själva verket tenderar att öka om de inte aktivt motverkas. Pedagogerna använder sig bl.a. av konflikthanteringsmetoden "Minimedling".

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Elever och föräldrar kan vid trakasserier och kränkande behandling vända sig till klasslärare, fritidshemspersonal eller annan personal som de känner förtroende för.

Ex. skolsköterskan, lärare, fritidshemspersonal och rektor.

All personal är skyldig att utreda och rapportera till skolledning.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

1. Händelsen utreds:

Skyldigheten att utreda gäller så fort det kommer till någons kännedom att det förekommer kränkningar eller att en elev upplever sig vara utsatt för kränkningar. Det är viktigt att en elev tas på allvar, när han eller hon påtalar att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling i någon form. Det krävs alltså inga bevis för att påbörja en utredning.

En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen. Utredningen ska omfatta både den som upplever sig trakasserad eller kränkt och den eller de som kan ha utfört kränkningarna. Först när alla inblandade elever har fått möjlighet att yttra sig och ge sin bild av vad som har hänt kan situationen bedömas objektivt.

I vissa situationer kan det vara tillräckligt att genom några frågor få händelsen klarlagd och därigenom utagerad. Skolans insatser ska alltid dokumenteras. Använd mallarna för "Misstänkt kränkning" vid utredning.
2. Arbetslaget informeras och händelsen diskuteras och eventuella stödåtgärder sätts in.
3. Vårdnadshavare informeras om behovet finns, men alltid om ärendet tas upp i EHT (Elevhälsoteamet).

Vid misstanke om trakasserier eller kränkande behandling informeras skolledningen och ärendet lyfts på EHT.

4. Åtgärder arbetas fram. Åtgärder som sätts in bör leda till långsiktiga lösningar. Det bör alltid övervägas om åtgärder också ska vidtas i syfte att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.
5. Rektor informerar huvudman om händelsen
6. Ärendet följs upp av berörd personal med elev och vårdnadshavare.
7. Uppföljning sker i EHT och allt dokumenteras. EHT föreslår ev. fortsatt stöd, internt eller externt.

Elevernas delaktighet

Eleverna är involverade i kartläggning av områden som behöver bearbetas genom att de fyller i trygghets- och trivselenkäten, kartlägger otrygga platser på skolan och skolgården och elever i åk 3 fyller i en kundenkät. Planen diskuteras på klassråd och elevråd. Planen diskuteras i början av året. Eleverna ges möjlighet att komma med synpunkter.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna informeras om att planen finns att läsa på Schoolsoft och att reflektioner/åsikter kan lämnas till styrelsen eller pedagogerna på skolan. Planen går igenom på ett av skolans styrelsemöten innan den omarbetade planen tas i bruk.

Vid revidering av planen uppmanas vårdnadshavare via Schoolsoft att komma med synpunkter på planen.

Personalens delaktighet

Inför varje revidering av planen inhämtas synpunkter, från personalen på APT eller i samband med en pedagogisk konferens för skola och fritidshem.

